

IZ ŽELIMELJ

Pridnih rok in veselega obraza

Po volitvah v začetku letošnjega leta je naša OO ZSMS štela 33 članov. Od tega jih je aktivnih več kot trideset (v primerjavi z drugimi OO ZSMS, mislimo, da je odstotek več kot odličen).

Glede na veliko število družbenih organizacij in društev v kraju samem, je mladina angažirana prav povsod, neke skoraj 100 odstotno (mladinska organizacija, KUD ŠD). Ta podatek pove, da smo nenehno aktivni, vendar se na različnih sestankih ali akcijah posameznih organizacij ali društev srečujejo isti obrazi. To pa predvsem zaradi majhnega števila članov mladinske organizacije.

Specifičnost našega kraja pove, da ima vsak od nas poleg redne zaposlitve ali šole tudi veliko vsakdanjega dela doma na kmetiji. Zato pa smo velikokrat pri akcijah odvisni prav od tega.

V začetku letošnjega leta smo v okviru KUD-a odigrali igro Bosa v parku, ter z njo nekajkrat tudi gostovali. Pričeli smo tudi že z novim delom Pomnik, katerega pa zaradi spomladanskih kmečkih opravil nismo uspeli izpeljati do konca. Poleg tega pa smo nastopili s svojim programom tudi na vseh proslavah v KS. V okviru delovanja mladinske organizacije smo se spomladu udeležili vsakoletne kulturno-sportne

prireditve: MAK-ov teden, katero prireja OK ZSMS. V času počitnic smo organizirali tudi dva izleta: enega v planine, drugega pa na morje.

Redno, vsaj enkrat mesečno, po potrebi pa tudi večkrat, organiziramo sestanke.

Z namenom, da mladinska organizacija pridobi nekaj sredstev, smo se konec junija odločili, da priredimo mladinsko veselico. Pri tem pa se nam je porajala ideja, da bi uredili okolico gasilskega doma. Ker sami teh del finančno ne bi zmogli, smo naprosili KS in KUD za finančno pomoč, katero smo tudi dobili. Ne, da bi vedeli koliko dela nas pravzaprav pri tem čaka, smo vneto pričeli z deli. Le neizmerna želja po lepši okolici doma, ki naj bi bila v ponos kraju, nam je dajala moč, da smo po napornem delu doma lahko vztrajali pri delu tudi pozno v noč. V informacijo lahko samo povemo, da smo samo za nasip porabili cca 300 kubičnih metrov gramoza. Dela sama pa so zajemala sledeče faze: izkop drenažnega jarka v dolžini približno 60 m, položitev drenažnih cevi, ureditev odtokov, ureditev sanitarij, postavitev robnikov in priprava podlage asfalta, polaganje terasnih plošč.

Potem ko je Komunalno podjetje TOZD nizke gradnje položilo asfaltno

ploščad, je mladinska organizacija priredila še mladinsko veselico.

Za vsa dela pri gasilskem domu je mladina prispevala 522 prostovoljnih delovnih ur. Žal pa smo na teh akcijah videli le malo starejših krajanov.

Mladi čutimo, da nam manjka vsaj moralna opora, če že ne tudi fizična. Včasih smo dobili občutek, da smo delovna organizacija ne pa mladinska.

V zadovoljstvo nam je, da so dela, katere so bila planirana, dokončana. Poleg tega imamo za delovanje KUD-a lepo urejeno dvorano: tudi novozgrajeni prostori pri gasilskem domu so velika pridobitev, ne le za mladino, ampak za vse organizacije v kraju.

Verjetno smo ob pisanju tega poročila izpustili še kakšno stvar, vendar mislimo, da smo uspeli navesti tiste najpomembnejše stvari, ki so se letos dogajale.

Ob zaključku naj povemo še enkrat, da si v bodoče želimo več medsebojnega sodelovanja in pomoči, saj bomo le na ta način lahko uspešni. Veliko lahko prispevamo tudi z lastnim delom, ne, da bi čakali na tujo pomoč.

OK ZSMS
Želimlje

Ljudsko petje v slovenskih etničnih pokrajinah je različno živo. Nekatere bolj pazijo nanj, druge ga je vse manj slišati. Da bi se pesem in beseda ohranili ob domačih ognjiščih, si po svojih močeh prizadevamo tudi na ljubljanskem radiu. Ob torkovih večerih že vrsto let teče oddaja »Slovenska zemlja v pesmi in besedi«, ki jih v sodelovanju z Glasbeno narodopisno sekcijo pri Znanstvenoraziskovalnem centru SAZU pripravlja uredništvo za ljudsko glasbo. Oddaje največkrat predstavljajo današnjo podobo ljudskega izročila raznih krajev ali pa na poljudno znanstveni način obravnavajo pojave in značilnosti slovenske ljudske glasbe. Ničkoliko pevcev, pevke, godcev in pripovedovalcev je nastopilo v teh oddajah. Te naše – anonimne – sodelavce, ki se že skoraj dvajset let teden za tednom zvesto oglašajo v tokorvnih oddajah, letos že tretjič vabimo na živo prireditev

VEČER Z LJUDSKIMI PEVCI IN GODCI

v sredo, 24. novembra ob 20. uri
v okrogli dvorani Cankarjevega doma

Oglasile se bodo arhaične rezijanske pesmi iz Bile, z značilnimi končnimi vriski, koroško mehoglasje z Obirskega, bizeljsko petje v fantovskih pesmih, stare prekmurske pesmi, ljuhezenške s Kozjanskega, pesmi slovesa z Dolenjske, vinske s Paškega Kozjaka, stare pripovedne pesmi z Vrhpolja pri Moravčah, diatonična harmonika z ravnin Krškega polja in kitarsko-klavirski citre izpod Javorščice.

Prireditve organizira Uredništvo za ljudsko glasbo Glasbenega programa radija Ljubljane, ki bo dogodek tudi posredovalo v radijskem prenosu na prvem programu. Prireditve bo vodil Marjan Kralj.

Urednica za ljudsko glasbo
Jasna Vidaković

Koliko bo Izancev?

Koliko prebivalstva bo živelo na področju Iga v začetku drugega tisočletja je odvisno od tega katera inaka razvoja bomo v Ljubljani izbrali. V slučaju inake koncentracije in dekoncentracije bo imel Ig okoli 5000 prebivalcev, torej ne bo bistvene povečanja. V primeru inake spalnih naselij prav tako, v primeru inake jug ali inake usmerjanja pa pol več: 7500. To naj bi bila neke tudi gornja meja števila prebivalcev v tej coni.

Desetletje kasneje, leta 2010, pa bo v vsakem primeru na Igu že več kot 5000 prebivalcev. V slučaju inake sever jih ne bo kaj dosti več, v primeru inake jug bi jih bilo 7500 in v primeru inake koncentracije bi v prvem desetletju novega tisočletja število prebivalstva bistveno poskočilo: na 7880. V primeru inake jug pa bi preraslo hitro, vendar bi se leta 2000 ustavilo in temeljilo le še na naravnem prirastku.

V slučaju sedanjega trenda razvoja bi Ig z naravnim prirastkom in minimalnim doseljivanjem obdržal svoje mesto glede deleža prebivalstva v ljubljanski regiji. Če pa bo uresničena inaka poseljevanja, da bo na Igu skoraj 8000 ljudi, potem pa se bo delež Iga povečal za četrtnino in bi znašal potem v ljubljanski regiji skoraj odstotek vsega prebivalstva.

Nova delovna mesta

Sedaj je na Igu 1095 delovnih mest. Koliko jih bo v prihodnje pa je odvisno od izbora razvoja,

torej ali bo na Igu rasla obrt in mala industrija in s kakšnim tempom. V primeru inake jug bo leta 2010 na Igu 1323 zaposlenih, v primeru koncentracije 1234 in v primeru spalnih naselij bi število delovnih mest celo upadlo na 1071. V vsakem primeru, ne glede na inako razvoja, pa bo delež delovnih mest na Igu v primerjavi z današnjim deležem v ljubljanski regiji upadel. To bo posledica hitrejšega razvoja drugih predelov, pa čeprav se bo tudi na Igu povečevalo število delovnih mest, vendar ne tako naglo.

Na Igu imajo sedaj trideset delovnih mest v bazični dejavnosti in to razmerje naj bi tudi ostalo, saj bi bilo po inaci dekoncentracije leta 2010 na Igu v teh dejavnostih 912 zaposlenih, po drugih inacih pa nekaj manj. Število delovnih mest v servisnih dejavnostih občinskega značaja bo v vsakem primeru manjše kot je danes, bo pa precej večje število delovnih mest v servisnih dejavnostih lokalnega pomena. S sedanjih 75 takšnih delovnih mest naj bi to število naraslo na 267, v najboljšem primeru in v drugih primerih na nekaj manj. Delež Iga se bo pri teh dejavnostih v vsakem primeru povečal v primerjavi s sedanjim deležem v ljubljanski regiji.

Ig ima v vsakem primeru zaradi bližine barja trenutno še omejene možnosti za razvoj tako kot kmetijsko področje, kot tudi stanovanjsko področje, vendar z napredkom znanosti in tehnologije pa velike.

MILOVAN DIMITRIČ

Polhov Gradec bo ohranil identiteto

Polhov Gradec je postal v zadnjih letih bistveno privlačnejši, kot je bil v minulih letih, saj se številni ljubljanci in tudi priseljenci ne želijo več naseljevati v strogem središču, temveč iščejo že zelenje. Tega pa je v okolici Polhovega Gradca obilica, saj so tam pravi naravni parki. Res je, da tudi v minulih letih Polhov Gradec ni izgubljal tako veliko domačinov kot marsikatero drugo naselje, celo naraščalo je število prebivalcev in to kljub odseljivanju. Ta prirast ni bil tako visok kot bi bil naravni ali, če bi se doseljevali več, porast pa je le bil. Težave z energetiko in tudi prevozi s tem v zvezi pa v zadnjem času spet zmanjšujejo privlačnost Polhovega Gradca, čeprav je to verjetno le prehodnega pomena.

Leta 1961 je področje Polhovega Gradca (tu ne gre le za KS Polhov Gradec, temveč širši okoliš) štelo 2437 prebivalcev, leta 1971 2408 in deset let kasneje več kot 2500. To skromno naraščanje pa je za kraj sam le znak, da kraj živi, da ima bodočnost in da vanj zaupajo in v njegovo prihodnost tako domačini kot priseljenci. Številni kraji takšne oddaljenosti so namreč prebivalce izgubili. Resnica pa je, da ima Polhov Gradec to prednost, da je relativno dobro povezan z Ljubljano in da je cesta do kraja relativno dobra. To pa obeta Polhovemu Gradcu perspektivo tudi v drugem tiso-

čletju. Na Polhov Gradec teži tudi zaledje, ki niti ni tako od muh, saj so Polhograjski Dolomiti priljubljena izletniška točka. Črni vrh in številne kmetije na tem področju pa obetajo močno kmetijsko zaledje tudi v prihodnje. Z naraščanjem pomena kmetijstva pomeni to tudi zanesljivejšo prihodnost za Polhov Gradec, ki je najbližje središče v dolini.

Po načrtih slovenskega urbanističnega inštituta bo leta 2000, če bo šel razvoj po stopnji iz šestdesetih let, 2744 prebivalcev, če bo šel pa po sledi razvoja iz sedemdesetih let, pa bo v drugem tisočletju skoraj 2800 Polhograjanov.

Boljši stanovanjski standard

Število gospodinjstev pa je v zadnjih desetih letih v Polhovem Gradcu bistveno poskočilo, saj se je povečalo skoraj za tretjino ob relativno skromnem porastu prebivalcev. To pomeni, da se je standard v Polhovem Gradcu dvignil, torej, da je vse manj stanovanj, v katerih bi živelo več generacij ali celo več različnih družin v skupnem gospodinjstvu. Gospodinjstev je bilo tako ob lanskem popisu prebivalstva 672 in leta 2000 jih bo 846, če bo šel razvoj z dosedanjimi koraki. Z

malo manjšimi koraki je šla naprej tudi stanovanjska zidava, saj je bilo leta 1971 na področju Polhovega Gradca 595 stanovanj, lani pa jih je bilo 660.

Kako številno bo prebivalstvo na področju Polhovega Gradca ob začetku drugega tisočletja, je sicer stvar presoje o razvoju in izbora inake, vendar Polhov Gradec po nobeni od inac naj ne bi presegel meje 3500 prebivalcev v coni. Po nekaterih inacih pa naj bi se število prebivalstva sploh ustavilo na 3000. V primeru inake koncentracije pa bi štel Polhov Gradec leta 2010

inacih naraslo za okoli 150 (inacica spalna naselja in inacica usmerjena varianta), po drugih pa tudi za 200 (inacica koncentracija in inacica jug ali pa celo za 250 (inacica sever). Bistvene razlike pa vendarle ni. Po številu delovnih mest pa bo delež Polhovega Gradca v primeru katerekoli od inac regiji upadel, po nekaterih celo za polovico. Največ delovnih mest naj bi bilo tudi v prihodnje v bazičnih dejavnostih, medtem ko v servisnih dejavnostih regionalnega pomena ne bi bilo delovnih mest – sicer pa jih tudi sedaj ni. V servisnih dejavnostih občinskega pomena naj bi se število

skoraj 4200 prebivalcev, medtem ko po drugih inacih tudi leta 2000 ne bi število prebivalcev preseglo meje 3000 ali 3500. Delež cone Polhovega Gradca v ljubljanski regiji bi se v primeru, da bo prebivalcev le 3000, zmanjšal, v drugih primerih pa mogoče malenkostno povečal, vendar gre za malenkostna in komaj zaznavna nihanja. To pomeni, da bo tudi v drugem tisočletju Polhov Gradec obdržal mesto, ki ga ima danes.

Delovna mesta bodo tudi leta 2000

Na področju Polhovega Gradca je sedaj zaposlenih 670 ljudi in to število bo po nekaterih

zaposlenih povečalo s sedanjih 107 na največ 190 v primeru inake koncentracije, v primeru drugih inac pa za manj. Delež Polhovega Gradca v ljubljanski regiji bi ostal kar zadeva delovna mesta v bazični dejavnosti enak kot sedaj, kar zadeva pa servisne dejavnosti, bi se rahlo zmanjšal. Število delovnih mest v servisnih dejavnostih občinskega pomena pa naj bi se podvojilo s sedanjih 58 ali celo potrojilo v primeru inake koncentracije.

Polhov Gradec torej tudi v drugem tisočletju ne bo postal mesto, ohranil pa bo svojo identiteto in ne preburen razvoj bo marsikomu ustrezal. Kakšen pa bo ta razvoj točno, pa je odvisno od tega, za katero od inac razvoja se bodo odločili v Polhovem Gradcu in v celotni Ljubljani.

MILOVAN DIMITRIČ